

ATODLEN 4

Samplu a dadansoddi

RHAN 1

Cyffredinol

Samplau: cyffredinol

1.—(1) Rhaid i'r awdurdod lleol sicrhau, i'r graddau y bo'n rhesymol ymarferol, fod y gofynion priodol wedi eu bodloni wrth—

- (a) cymryd, trin, cludo a storio sampl y mae'n ofynnol ei chymryd yn unol â'r Atodlen hon;
- (b) dadansoddi sampl o'r fath; neu
- (c) achosi i unrhyw sampl o'r fath gael ei chymryd, ei thrin, ei chludo, ei storio neu ei dadansoddi.

(2) Yn y paragraff hwn, ystyr “y gofynion priodol” yw unrhyw rai o'r canlynol sy'n gymwys—

- (a) bod y sampl yn gynrychioliadol o ansawdd y dŵr ar yr adeg y cymerir y sampl;
- (b) bod y person sy'n cymryd y sampl yn ddarostyngedig i system reoli ansawdd i safon briodol sy'n cael ei gwirio o bryd i'w gilydd gan gorff achrededig addas;
- (c) nad yw'r sampl yn cael ei halogi wrth ei chymryd;
- (d) bod y sampl yn cael ei chadw ar y fath dymheredd ac o dan y fath amodau sy'n sicrhau nad oes unrhyw newid perthnasol o ran y crynodiad neu'r gwerth ar gyfer y mesur neu'r arsylwi y mae'r sampl wedi ei bwriadu ar ei gyfer;
- (e) bod y sampl yn cael ei dadansoddi cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl ei chymryd—
 - (i) gan berson sy'n gymwys i wneud hynny, neu o dan oruchwyliaeth person o'r fath; a
 - (ii) gan ddefnyddio unrhyw gyfarpar sy'n addas ar gyfer y diben;
- (f) rhaid i'r broses o gasglu a chludo samplau, neu fesuriadau a gofnodir drwy fonitro parhaus, fod yn ddarostyngedig i system reoli ansawdd i safon briodol sy'n cael ei gwirio o bryd i'w gilydd gan gorff achrededig addas.

(3) Wrth ymgymryd â'r gweithgarwch a ddisgrifir yn—

- (a) is-baragraff (1)(a), rhaid i'r awdurdod lleol ddangos cydymffurfedd ag unrhyw un neu ragor o EN ISO/IEC 17024, EN ISO/EIC 17025, neu safon gyfatebol arall sy'n cael ei derbyn yn rhyngwladol;
- (b) is-baragraff (1)(b), rhaid i'r awdurdod lleol ddangos cydymffurfedd ag EN ISO/EIC 17025, neu safon gyfatebol arall sy'n cael ei derbyn yn rhyngwladol.

(4) Caniateir gohirio gweithredu'r gofyniad yn is-baragraff (3)(a) am gyfnod o ddim mwy na 24 mis gan ddechrau ar y diwrnod y daw'r Rheoliadau hyn i rym.

(5) Yn y paragraff hwn, ystyr “corff achrededig addas” yw unrhyw berson sydd wedi ei achredu gan Wasanaeth Achredu'r Deyrnas Unedig(1).

(1) *Gweler* O.S. 2009/3155 ynglŷn â phenodi Gwasanaeth Achredu'r Deyrnas Unedig yn gorff achredu cenedlaethol.

Dadansoddi samplau: paramedrau microbiolegol

2. Ar gyfer pob paramedr a bennir yng ngholofn gyntaf Tabl 1 yn Rhan 2 o'r Atodlen hon, mae'r dull dadansoddi wedi ei bennu yn ail golofn y tabl hwnnw.

Dadansoddi samplau: paramedrau cemegol a dangosyddion

3.—(1) Ar 31 Rhagfyr 2019 neu cyn hynny, caiff yr awdurdod lleol gymhwyso'r dull o ddadansoddi ar gyfer paramedrau cemegol a dangosyddion yn naill ai is-baragraff (3) neu is-baragraff (4).

(2) Ar ôl 31 Rhagfyr 2019, rhaid i'r awdurdod lleol gymhwyso'r dull o ddadansoddi ar gyfer paramedrau cemegol a dangosyddion yn is-baragraff (4).

(3) Ar gyfer pob paramedr a bennir yng ngholofn gyntaf Tabl 2 yn Rhan 2 o'r Atodlen hon, mae'r dull yn un sy'n gallu—

- (a) mesur crynodiadau a gwerthoedd gyda'r gwiredd a'r trachywiredd a bennir yn ail golofn a thrydedd golofn y tabl hwnnw, a
- (b) canfod y paramedr ar y terfyn canfod a bennir ym mhedwaredd golofn y tabl hwnnw.

(4) Ar gyfer pob paramedr a bennir yng ngholofn gyntaf Tabl 3 yn Rhan 2 o'r Atodlen hon, mae'r dull yn un sy'n gallu mesur crynodiadau sy'n hafal â'r—

- (a) gwerth paramedrig gyda therfyn meintioliad o 30% neu lai o'r gwerth paramedrig perthnasol (fel sydd wedi ei gynnwys yn Atodlen 1), a
- (b) yr ansicrwydd mesuriadau yn ail golofn y tabl hwnnw.

(5) Rhaid i'r dull dadansoddi a ddefnyddir ar gyfer y paramedrau arogl a blas allu mesur gwerthoedd sy'n hafal â'r gwerth paramedrig gyda thrachywiredd o 1 rhif gwanediad ar 25°C.

(6) At y dibenion hyn—

- (a) y “terfyn canfod” yw—
 - (i) tair gwaith y gwyriad safonol perthynol o fewn swp, o sampl naturiol sy'n cynnwys crynodiad isel o'r paramedr; neu
 - (ii) pum gwaith y gwyriad safonol perthynol o fewn swp, o sampl wag;
- (b) “trachywiredd” (sef yr hapgyfeiliornad) yw dwywaith y gwyriad safonol (o fewn swp a rhwng sypiau) gwasgariad y canlyniadau o amgylch y cymedr. Trachywiredd derbyniol yw dwywaith y gwyriad safonol cymharol. Mae manylebau pellach wedi eu nodi yn ISO 17025;
- (c) “gwiredd” (y cyfeiliornad systematig) yw'r gwahaniaeth rhwng gwerth cymedrig y nifer fawr o fesuriadau mynych a'r gwir werth. Mae manylebau pellach wedi eu nodi yn ISO 17025;
- (d) mae “ansicrwydd mesuriadau” yn baramedr annegyddol sy'n nodweddu gwasgariad y gwerthoedd nifer sy'n cael eu mesur, ar sail yr wybodaeth a ddefnyddir.

Awdurdodi dulliau dadansoddi eraill

4.—(1) Caiff Gweinidogion Cymru awdurdodi dull sy'n wahanol i'r rheini a nodir ym mharagraff 3(2) neu 3(3) os ydynt yn fodlon ei fod o leiaf yr un mor ddibynadwy.

(2) Caiff awdurdodiad fod am gyfnod cyfyngedig, a chaniateir ei ddirymu ar unrhyw adeg.

Samplu a dadansoddi gan bersonau ac eithrio awdurdodau lleol

5.—(1) Caiff awdurdod lleol ymrwymo i drefniant i unrhyw berson gymryd samplau a'u dadansoddi ar ran yr awdurdod lleol.

(2) Rhaid i awdurdod lleol beidio ag ymrwymo i drefniant o dan is-baragraff (1) oni fydd—

- (a) yn fodlon y cyflawnir y dasg yn brydlon gan berson sy'n gymwys i'w chyflawni, a
- (b) wedi gwneud trefniadau i sicrhau y caiff yr awdurdod lleol ei hysbysu ar unwaith am unrhyw doriad o'r Rheoliadau hyn, ac am unrhyw ganlyniad arall o fewn 28 diwrnod.